

HLAVNÁ TÉMA:

PRVÁCI NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE NEBUDÚ DOSTÁVAŤ DOMÁCE ÚLOHY

Škola v Demänovej ich vypustí, ide o prvú štátnu základnú školu na Liptove.

pokračovanie z titulnej strany

„Pilotný projekt má hlavne znížiť stres žiakov z domácej prípravy a ponúknuť im väčší priestor pre psychohygienu. Úžitok z toho budú mať aj rodičia, ktorých úlohy ich detí častokrát vystresujú viac, ako samotných školákov. Za nespĺnenie domácich úloh zväčša deti dostanú na vyučovaní trest v podobe zlej známky či poznámky, snahou školy v Demänovej je dosiahnuť pravý opak,“ vysvetlila.

Výsledky prvákov z Demänovej porovnajú s prvákmi zo školy na Demänovskej ulici, ktorí budú mať úlohy povinné.

„Predpokladáme, že rozdiel sa odzrkadlí najmä na motivácii k učeniu a plneniu si školských povinností. Pozitívna motivácia je silným hnacím motorom pri naplňaní cieľov,“ povedala Čapčíková.

Spôsob výučby na školách bez povinných domácich úloh sa rámcovo nelíši od spôsobu výučby na ostatných školách. Metódy a spôsob vyučovania sú vždy odzrkadlením práce a kvality konkrétneho učiteľa.

„Naši učitelia sa dlhodobo snažia udržať rýchle tempo dnešnej doby, nechcú zotrvať na klasických spôsoboch vyučovania. Ochetne sa zapájajú do celoživotného vzdelávania, kde získavajú množstvo teoretických vedomostí, praktických zručností a kompetencií vo svojej pracovnej oblasti,“ doplnila hovorkyňa.

Škola bez domácich úloh je v Demänovej pilotným projektom. Môžu sa k nemu pripojiť aj ostatné školy, rozhodnutie je na pleciach učiteľov a riaditeľov.

Základnú školu v Demänovej navštevuje aktuálne 27 detí. Od septembra sa jej rady rozšíria o novú prvácku triedu s najmenej 15

Odborníci nie sú za úplne vypustenie domácich úloh, malo by ich byť ale menej a mali by byť zmysluplné. Ilustračné foto: (TASR)

žiakmi. V liptovskomikulo-lášskych základných školách sa zápisy do prvých ročníkov uskutočnia 17. a 18. apríla v čase od 14.00 do 18.00 h.

Čo na to hovorí minister

Základná škola v meste Hlohovec fungovala celý február bez domácich úloh. Myšlienku podporil aj Ján Horecký dočasne poverený minister školstva s tým, že deti by sa mali venovať vzdelávaniu najmä v škole. Proti domácim úlohám ale nie je, pretože sú priestorom pre individuálnu prácu dieťaťa.

„Ten priestor môže mať aj v škole, to znamená, že potom ho nepotrebuje doma, keď hovoríme o tomto účele domácej úlohy. Sú krajiny alebo školy, kde to tak robia, s tým, že deti dostávajú

tento priestor priamo v škole,“ povedal minister pre TASR.

Okrem toho, niektoré deti podľa jeho slov potrebujú viac času na to isté, čo spolužiak urobí za polovičný čas. „Aby sa také dieťa nestratilo z peletónu, aby si dokázalo osvojiť potrebné zručnosti a vedomosti, môže potrebovať takúto individuálnu podporu,“ vysvetlil Horecký s tým, že niektoré školy umožňujú deťom robiť domáce úlohy v školskom klube detí.

Dril deti demotivuje

Kamila Urban z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie akadémie vied hovorí, že výskum zaberajúci sa problematikou domácich úloh neukazuje jednoznačné výsledky a práve z toho dôvodu je stále ich proble-

!! Rodič môže viesť dieťa k zodpovednosti aj inak, ako cez domáce úlohy. Určite nesúhlasím, že len domáce úlohy robia človeka zodpovedným.

JANA ORAVKINOVÁ
PSYCHOLOGIČKA

matika aktuálna.

Skúsenosti ale ukazujú, že množstvo domácich úloh a čas strávený učením na základnej škole nemá pozitívny efekt na študijné výsledky žiakov a žiačok a má skôr negatívny efekt na motiváciu učiť sa.

„Ak majú mladší žiaci robiť domáce úlohy, mali by nad nimi stráviť primerané

množstvo času, mali by byť primerane náročné, a najmä slúžiť k tomu, aby žiaci lepšie porozumeli preberanému učivu, ale určite nie k nekonečnému precvičovaniu rovnakých úloh, drilu, čo žiakov demotivuje a nevedie to k lepším výsledkom,“ vysvetlila.

Najviac 15 minút, hovoria odborníci

Psychologička Jana Oravkinová hovorí, že ak dieťa nie je pripravené na školu, lebo sa chce ešte hrať je veľa aj päť minút. „Ak však baží po nových informáciách, čas sa zvyšuje. Osobne si myslím, že u prvákov by mal byť denný limit najviac 15 minút.“

Dlhé hodiny strávené nad domácimi úlohami spôsobujú množstvo negatívnych emócií a tendencie vyhýbať

sa učeniu sa v budúcnosti. „Naopak, ak sú úlohy primerané a najmä v súlade s potrebami daných žiakov, záujem a výsledky sa môžu zvýšiť. V prvej až tretej triede by mali žiaci dostať jednu až tri úlohy týždenne, ktoré im zaberú maximálne päťnásť až dvadsať minút za deň,“ doplnila Urban.

Oravkinová povedala, že rodič môže viesť dieťa k zodpovednosti aj inak, ako cez domáce úlohy. Napríklad, dieťa do šiestich rokov by malo zvládať denne aspoň tri povinnosti. „Napríklad vyložiť príbor z umývačky riadu, kontrolovať odpadkový kôš či nie je plný, naplniť práčku. Určite nesúhlasím, že len domáce úlohy robia človeka zodpovedným. Dieťa sa má hrať a to aj keď je veľké a následne, keď je dospelý si to má pretaviť do konička,“ uzavrela.

BEZ ÚLOH, AKO ICH POZNÁME DNES, SA ZAObÍŠŤ DÁ, HOVORÍ UČITEĽKA

Zuzana Kováčová Švecová hovorí, že na Slovensku sme v mnohých veciach konzervatívni a špeciálne pri zavádzaní noviniek, ktoré inde fungujú, vieme nájsť tisíc dôvodov, prečo to nebude fungovať.

O tom, ako pôsobia klasické domáce úlohy na deti, hovorí Zuzana Kováčová Švecová, vysokoškolská učiteľka, odborná asistentka na Katedre elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB v Banskej Bystrici, spoluautorka novej reformy vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, predmet Slovenský jazyk a literatúra. Zuzana je mama družáčky Rebeky.

Aký dlhý čas sa dokáže prváci sústrediť na domáce úlohy? Kedy to už nemá zmysel, lebo sa dieťa nestredí?

Každé dieťa je individuálne a veľa záleží aj od jeho osobných vlastností a záujmov. Deti v tomto veku sa dokážu veľmi rýchlo nadschnúť, ak ich niečo zaujíma, dokážu pri tom vydržať oveľa dlhšie. Dôležitá je preto správna motivácia, ak chceme udržať ich pozornosť. A to je v dnešnej dobe preplnenej vizuálnymi a rýchlo sa meniacimi podnetmi oveľa náročnejšie.

Dieťa sa viac a rýchlejšie unaví, menej vydrží pri sústredenej činnosti. Veľa záleží aj od typu úlohy, ak je stereotypná, nudná a dieťa stále robí to isté, bude to sústredene robiť len niekoľko minút, zvyšok času pôjde už iba o mechanické opakovanie bez uvedomovania si, čo robím.

Ak napríklad deti v 1. triede majú doma päťkrát prečítať nezmyselnú, ťažko vysloviteľnú a ešte aj nerozumiteľnú vetu, ktorá je úplne mimo ich bežnej komunikácie, tak potom sa určite nenadchne pre čítanie a bude oveľa náročnejšie pracovať na porozumení textu.

Moja dcéra takto vlni bojovala proti vetám typu: Malá Mila je milá. Oveľa väčšiu radosť mala, keď si namiesto toho mohla listovať a čítať v obrázkových knihách, kde bolo minimum textu, ale ten dával zmysel.

Koho domáce úlohy stresujú viac? Deti alebo rodičov?

Myslím si, že oboch. Rodičia si musia vyhradiť osobitný čas po príchode domov, pri tom riešiť domácnosť, ďalšie deti, ak ich majú, a bojovať aj s únavou detí, ktorá osobitne u prváčikov je citeľná najmä v prvom polro-

Zuzana Kováčová Švecová
Foto: archív (ZKS)

ku po prechode z materskej školy

Z osobných skúseností a z rozhovorov s rodičmi prváčikov viem, že najmä v prvých mesiacoch si ešte deti po príchode domov zvyknú aspoň zdriemnuť a príprava domácich úloh je potom oveľa náročnejšia.

Na niektoré deti pôsobí stresujúco už len povedomie o tom, že majú domáce úlohy.

Moja dcéra v prvej triede nemávala domáce úlohy, nosila si domov takzvané dobrovoľníky, kde boli na mieru pripravené zadania tak, aby si precvičila to, čo najviac potrebuje a v čase, ktorý nám v rámci týždňa vyhovoval. Čo sa nestihlo cez týždeň, dokončila cez víkend.

Odporcovia škôl bez domácich úloh hovoria, že domáce úlohy učia deti zodpovednosti, zmyslu pre povinnosť. Je to tak?

Nemyslím si, že iba domáce úlohy deti naučia zodpovednosti a zmyslu pre povinnosť. V škole, do ktorej chodila moja dcéra, domáce

vé. Bojime sa. Aj toho, že sme na niečo takéto neboli zvyknutí.

Veľkú úlohu v tom zohráva fakt, že my sami sme vyrastali v tom, že bez domácich úloh to proste nejde. Ďalej je to aj fakt, že toho, čo bolo doteraz obsahom vzdelávania, bolo v niektorých predmetoch príliš veľa a v škole jednoducho nebolo toľko času a priestoru, aby učiteľia so žiakmi stihli všetko.

Často sa súčasťou domácich úloh stávalo aj to, čo sa v škole nestihlo prebrať. Som presvedčená, že vďaka zmenám, ktoré priniesie nová reforma, v ktorej sa naozaj podarilo množstvo vecí vynechať a zjednodušiť, sa aj tento prvok podarí eliminovať.

Ruku na srdce, kto z nás si ešte nosí domov z práce toľko úloh, ako si dnes nosia domov zo školy naše deti?

Pevne verím, že vďaka tomu, že už mnoho učiteľov na Slovensku vyskúšalo rôzne modely práce s tým, čo tradične voláme domáce úlohy, situácia sa postupne zmení. A že stále viac a viac učiteľov naberie odvahy robiť veci inak, pretože sa to dá a aj preto, že príklady dobrej praxe aj zo zahraničia ukazujú cesty a spôsoby, ako to robiť.

Je pre dieťa lepšie, ak domáce úlohy už nemusí robiť? Aký je váš názor na školy bez domácich úloh?

Môj osobný názor je, že sa dá zaoberať aj bez nich. Teda bez tých tradičných, ako ich poznáme dnes. Deti sa naučia a precvičia to, čo potrebujú napríklad čítanie aj listovaním v obrázkových knihách s textom alebo bez neho, v ktorých nájdú zaujímavé príbehy, spracované pre ne, alebo písané napríklad iba veľkými tlačímkami písmaniami s množstvom ilustrácií.

Takýchto kníh je však na slovenskom trhu ešte málo. Bolo by fajn, keby sme si mohli vybrať aspoň z takej ponuky, aká je napríklad v susednej Českej republike. Jednoduché počítanie sa dá doma takisto trénovať rôznymi spôsobmi. Netreba zabúdať na to, že tu v prvom rade vždy ide hlavne o dieťa. Aby sme si nemuseli v ďalších testovaniach a štatistikách čítať, aké sú naše deti v škole a z učenia nešťastné, sklamané a preťažené.

(STAN)

Liptákov sme sa pýtali, čo si myslia o tom, že prváci nebudú dostávať domáce úlohy

Lenka Králiková: Všetko treba s mierou. Dnes majú deti také množstvo úloh! Ja si veru nepamätám, že by som musela celý víkend stráviť pri úlohách. Keď sa učím s chlapcami, tak sú to aj dve hodiny v piatok, štyri v sobotu a minimálne tri až štyri v nedeľu. Deti majú obrovské množstvo úloh. Keď máte doma dve školopovinné deti, pridete z roboty o 16-tej a do pol ôsmej sa s nimi každý deň učíte, píšete úlohy, pracovné listy, vyrábate pokusy a projekty. Úlohy treba aj na doma, nech sa deti učia, že po-vinnosti si treba plniť. Ale rodičia by nemali doháňať to, čo sa nestíha v škole.

Ludmila Bongová: Domáce úlohy boli dobré na to, aby sa pri opakovaní vryli do pamäti a deti to vedeli do budúcnosti. Neviem prečo by to aj u prvákov nemohlo byť.

Eva Radičová: Skvelé. Pravdepodobne to nie je myslené tak, že za dobrovoľnosť a prácu navyše dostanú prváčikovia odmenu. Motivácia žiaka by nemala byť stimulovaná odmenou. Potom je to o výkone a odmene, nie o žiakovi samotnom. Nápad však veľmi

oceňujem a držím palce.

Terézia Kováčiková: Podľa môjho názoru, deti by mali dostávať domáce úlohy. Nie príliš veľa ako som dostávala ako dieťa ja, ale domáce úlohy sú pre deti prospešné.

Iveta Droppová: Mám dve deti a denne som sa pripravujem s nimi. Kontrolujem, píšeme, vysvetľujem, mám pocit, že si mám urobiť aspoň pedagogické minimum. Ja som teda takéto detstvo nemala, a to tvrdí aj moja mama. Deti sú unavené, nemajú ísť kedy von, nemôžu robiť to, čo ich baví. Nie každý rodič končí v práci o 14. hodine. Ja prichádzam domov 16. Hodine, pol hodinu mám pokoj a ideme na to. Jasné, preopakovať si, prečítať, nie je problém. Ale niekoľko A4 na prázdniny?

Martina Maslová: Som plne za, klobúk dole, že do toho idú. Kto z nás si z práce nosí „domáce úlohy“?

Ján Gabber: My sme len memorovali ako šialení a robili kvantá úloh a aha kde sme. Krajina s najhorším vzdelaním, kde ešte aj učiteľia veria hoaxom.